

Zadeva C-355/22

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

1. junij 2022

Predložitveno sodišče:

Rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent
(Belgija)

Datum predložitvene odločbe:

30. maj 2022

Tožeča stranka:

BV Osteopathie Van Hauwermeiren

Tožena stranka:

Belgische Staat

Predmet postopka v glavni stvari

Spor se nanaša na zavrnitev vračila DDV, obračunanega na storitve osteopatov na podlagi določbe nacionalnega prava, ki je bila medtem delno razglašena za nično, ker je bilo ugotovljeno, da je v nasprotju s pravom Unije.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Vloženi predlog se nanaša na vprašanje, ali je mogoče, da nacionalno sodišče na lastno pobudo in brez predhodnega predloga za sprejetje predhodne odločbe ohrani pretekle učinke določbe nacionalnega prava, s katero niso omogočene oprostitve plačila DDV za storitve osteopatov, to je določbo, ki jo je isto sodišče delno razglasilo za nično, ker je bila v nasprotju s pravom Unije.

Člen 267 PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba sodbo Sodišča z dne 8. aprila 1976, Defrenne/SABENA, 43/75, razlagati tako, da je z njo nacionalnemu sodišču podeljena avtonomna pristojnost, da po uradni dolžnosti in brez predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU na podlagi določbe izključno nacionalnega prava ohrani pretekle učinke nacionalne ureditve o oprostitvi obdavčitve z DDV zdravstvenih in paramedicinskih storitev, glede katere je to sodišče, potem ko je v zvezi s tem predhodno v istem sporu Sodišču na podlagi člena 267 PDEU predložilo tri predloge za sprejetje predhodne odločbe, na katere je Sodišče odgovorilo v sodbi z dne 27. junija 2019 (C-597/17), ugotovilo, da je sporna določba v nasprotju s pravom Unije, in je to sporno določbo nacionalnega prava razglasilo za delno nično, vendar je ohranilo pretekle učinke sporne določbe, ki je v nasprotju s pravom Unije, ter s tem zavezancem za plačilo DDV v celoti odreklo pravico do vračila DDV, obračunanega v nasprotju s pravom Unije?

2. Ali je nacionalno sodišče upravičeno – samostojno in brez predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU – ohraniti pretekle učinke nacionalne določbe, za katero je bilo ugotovljeno, da je v nasprotju z Direktivo o DDV, na podlagi splošnega sklicevanja na „nujne razloge pravne varnosti v zvezi z vsemi zadevnimi javnimi in zasebnimi interesi“ in na domnevno „praktično nemožnost, da se neupravičeno pobrani DDV bodisi vrne prejemnikom dobav ali storitev, ki jih je opravil davčni zavezanec, bodisi da se od njih zahteva plačilo v primeru neupravičene nezavezanosti za plačilo, zlasti kadar je vpleteno veliko število oseb, ki niso podrobneje identificirane, ali kadar davčni zavezanci nimajo računovodskega sistema, ki bi jim omogočal identifikacijo zadevnih dobav in storitev ter njihovo vrednost“, če davčni zavezanci niso niti imeli možnosti dokazati, da taka „praktična nemožnost“ ne obstaja?

Navedene določbe prava Unije in nacionalnega prava

Pravo Unije: Direktiva Sveta 2006/112 z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu [DDV], člen 132(1)(c)

Belgijsko pravo: Wetboek van de btw (zakonik o DDV, v nadaljevanju: zakonik o DDV), členi 2, 4, 26, 28, 44, 70(1a) in 91(1)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Sprva ni bil jasen odgovor na vprašanja, ali so lahko storitve osteopатов upravičene do oprostitve DDV. Zato je tožeča stranka nanje plačala DDV in davčni upravi predlagala, naj prekine zastaranje njene pravice do vračila tega DDV z vpisom v popravljeni obračun DDV, kar pa je ta uprava zavrnila.
- 2 Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče, Belgija) je s sodbo št. 194/2019 z dne 5. decembra 2019 zaradi neskladnosti s pravom Unije nekatere določbe člena 44

zakonika o DDV razglasilo za delno nične, zaradi česar za storitve osteopатов velja oprostitev plačila DDV, če imajo zadevni ponudniki storitev kvalifikacije, potrebne za zagotavljanje storitev zdravstvene oskrbe, ki so zadosti kakovostne, da so podobne storitvam, ki jih ponujajo člani zakonsko urejene medicinske ali paramedicinske dejavnosti.

- 3 Vendar je Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) ohranilo učinke določb, ki so bile razglašene za nične, glede obdavčljivih dogodkov, ki so nastali pred 1. oktobrom 2019. Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) utemeljuje omejitev retroaktivnosti svoje sodbe z nujnimi razlogi pravne varnosti v zvezi z vsemi zadevnimi javnimi in zasebnimi interesi, zlasti s praktično nemožnostjo, da se neupravičeno pobrani DDV bodisi vrne prejemnikom dobav ali storitev, ki jih je opravil davčni zavezanec, bodisi da se od njih zahteva plačilo v primeru neupravičene nezavezanosti za plačilo, zlasti kadar je vpleteno veliko število oseb, ki niso podrobneje identificirane, ali kadar davčni zavezanci nimajo računovodskega sistema, ki bi jim omogočal identifikacijo zadevnih dobav in storitev ter njihovo vrednost. V zvezi s tem Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) napotuje na zgoraj navedeno sodbo Sodišča z dne 8. aprila 1976, 43/75, Defrenne/SABENA, točka 74.
- 4 Na podlagi zgoraj navedene sodbe Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) je davčna uprava menila, da tožeča stranka ni upravičena do vračila DDV za obdobje pred 1. oktobrom 2019.
- 5 Vendar tožeča stranka še naprej izpodbija ta davek in zahteva vračilo DDV, plačanega pred 1. oktobrom 2019. Tako je v svoj periodični obračun DDV za drugo četrtletje leta 2020 vključila popravek DDV v svojo korist v znesku 45.355,81 EUR.
- 6 Davčna uprava je nato tožeči stranki naložila globo v višini 10 % tega zneska, ki ga šteje za dolgovani davek, zaokroženo na 4.530 EUR.
- 7 Potem ko je davčna uprava zavrnila predlog tožeče stranke za odpustitev ali znižanje te globe, je ta pri predložitvenem sodišču vložila predlog za ugotovitev, da ne dolguje zgoraj navedenega zneska in globe, vključno z obrestmi na ta znesek.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 8 Tožeča stranka trdi, da je to, da je Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) omejilo retroaktivni učinek svoje sodbe št. 194/2019 z dne 5. decembra 2019, v nasprotju z načelom učinkovitosti iz prava Unije, ker to pomeni, da se retroaktivno ohrani nacionalna določba, ki je morda v nasprotju s členom 132(1)(c) Direktive 2006/112.
- 9 Poleg tega je po mnenju tožeče stranke ta sodba v očitnem nasprotju z ustaljeno sodno prakso Sodišča v zvezi s pravico do vračila dajatev ali posrednih davkov,

naloženih v nasprotju s pravom Unije, z izključno pristojnostjo Sodišča glede omejitve retroaktivnosti ter z merili, ki jih je razvilo Sodišče in ki morajo biti izpolnjena, da bi bilo v zelo izjemnih primerih mogoče zavrniti vračilo, pri čemer je treba zadevo vsekakor predložiti Sodišču, zadevna država članica pa mora predložiti dokaz, da so izpolnjena merila, ki jih je razvilo Sodišče, med drugim glede domnevno neupravičene obogatitve.

- 10 Zato tožeča stranka predložitvenemu sodišču predlaga, naj ne uporabi sodbe Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) z dne 5. decembra 2019.
- 11 Tožena stranka zavrnitev vračila plačanega DDV utemeljuje z zgoraj navedeno sodbo Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče).

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 12 Predložitveno sodišče predlog utemeljuje s tem, da ni prepričano, ali je pristojno za to, da ne upošteva sodbe Grondwettelijk Hof (ustavno sodišče) št. 194/2019 z dne 5. decembra 2019.